

Program wychowawczo-profilaktyczny
VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem (...), ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.” JAN PAWEŁ II

Wstęp

Na ogół pojęcie „wychowanie” jest rozumiane w szerszym i węższym znaczeniu. Szerokie rozumienie terminu odnosi się do wychowania skoncentrowanego zarówno na rozwoju umysłowym i uczuciowym jednostki, jak również na sferze motywacji i konkretnych działań. Wychowanie takie jest utożsamiane z rozwijaniem osobowości pod względem wszystkich jej cech. Obejmuje zarówno nauczanie, jak i wychowanie w jego węższym znaczeniu. Innymi słowy, przedmiotem wychowania w szerszym znaczeniu jest całość psychiki człowieka, czyli ogół procesów i właściwości psychicznych, tj. zarówno intelektualnych, emocjonalnych i wolicjonalnych łącznie z działaniem.

Natomiast w węższym znaczeniu przez „wychowanie” rozumie się nade wszystko kształtowanie charakteru jednostki, w którym stała, silna, samodzielna, przedsiębiorcza i praktyczna wola jest skierowana na cele wartościowe w tym przede wszystkim na cele moralne.

Takie definiowanie naukowców pojęcia „wychowanie” jest adekwatne do nowej definicji wychowania, która twierdzi, iż „wychowanie” to wspieranie dziecka rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Zaufać wychowaniu - oznacza myślenie o nim jak o bycie, który pozwala otwierać się na drugiego człowieka, wejść z nim w szczerą dialog, a dostrzegając jego „inność” - okazać życzliwość, zrozumienie i gotowość do kompromisu oraz niesienia pomocy. Zaufanie jest także fundamentem autorytetu wychowawczego, w którym podmiot wychowywany dostrzega mądrego przewodnika nie naruszającego jego godności osobistej.

OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

- Prawo Oświatowe Ustawa z dn 14.grudnia 2016r. Dz.U. 2017 poz59
- Karta Nauczyciela.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust.
- Program polityki prorodzinnej państwa z dnia 17.11.1998 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z 2001r., Nr 61 poz. 624 i Dz. U. z 2002r. Nr 10, poz. 96 oraz Dz. U. z 2003r. Nr 146, poz. 1416, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 1999 r. Nr 67, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
- Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r., poz. 532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r., ze zmianami z 14 maja 2014 oraz 26 czerwca 2016 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 977).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113).
- Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

Zadania szkoły w świetle Ustawy o systemie oświaty

1. *Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy*

rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

- 2. Szkoła winna zapewniać każdemu uczniowi warunki do rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.*

Art. 1 pkt. 1-2 narzuca szkole zadania:

- 1. Realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;*
- 2. Wspomagania przez szkołę wychowawczej roli rodziny.*

Prawo międzynarodowe

- Powszechna Deklaracja Praw człowieka z 10. grudnia 1948r.;*
- Europejska Konwencja o ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4. listopada 1950r.;*
- Deklaracja Praw Dziecka z 1959r.;*
- Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 1989r.*

Art.26 pkt. 2. celem nauczania jest pełen rozwój osobowości ludzkiej i ugruntowanie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. Krzewi ono zrozumienie tolerancje i przyjaźń między wszystkimi narodami, grupami rasowymi lub religijnymi popiera działalność organizacji Narodów Zjednoczonych, zmierzającą do utrzymania pokoju. Podobnie określa ten cel art. 29 ust 1 pkt. 1 a, b, c, d, e.

... Każde dziecko ma subiektywne prawo do rozwoju i kształtowania swojej osobowości. Rodzice mają naturalne prawo do wychowania i kształcenia dzieci.

Z kolei Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jednoznacznie informuje o prawie rodziców do wychowania.

Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka a także wolność jego sumienia, wyznania oraz przekonania.

W innych artykułach aktu najwyższego rzędu odnajdujemy zapisy dotyczące np. prawa rodziców do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego ze swoimi przekonaniem (art.53, ust.3,4 - czego konsekwencją jest prowadzenie przez szkoły religii lub zajęć z etyki).

Podstawa Programowa

Rozporządzenie Ministra Edukacji z marca 2012r. nakłada na szkołę i każdego nauczyciela następujące zadania i cele:

Celem kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym jest:

- 1. przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;*
- 2. zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;*
- 3. kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.*

Kształcenie ogólne na III i IV etapie edukacyjnym, choć realizowane w dwóch różnych szkołach, tworzy programowo spójną całość i stanowi fundament wykształcenia, umożliwiając zdobycie zróżnicowanych kwalifikacji zawodowych, a następnie ich późniejsze doskonalenie lub modyfikowanie, otwierając proces kształcenia się przez całe życie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym należą:

- 1. czytanie - umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;*
- 2. myślenie matematyczne - umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;*
- 3. myślenie naukowe - umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;*
- 4. umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie;*

5. *umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi;*
6. *umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;*
7. *umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;*
8. *umiejętność pracy zespołowej.*

Ponadprzedmiotowe zadania szkoły :

1. *kontynuowanie kształcenia umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałości o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów. Wypełnianie tego zadania należy do obowiązków każdego nauczyciela.*
2. *przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów*
3. *nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji*
4. *każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów*
5. *szkoła powinna też poświęcić dużo uwagi efektywności kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych*
6. *zadaniem szkoły jest także edukacja zdrowotna, której celem jest rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu,*
7. *nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.*

Rozporządzenie MEN z dn.18.08.2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii określa w § 2 .1 **działalność wychowawczą w szkole**, która ma polegać na prowadzeniu

działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Paragraf 5.1 wskazuje natomiast **działalność profilaktyczną w szkole** i w placówce, która ma polegać na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Diagnoza stanu oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych

Analiza zasobów prawnych dowodzi, że to rodzice są pierwszymi najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci. Nauczyciele wspierają rodziców w wychowaniu i opiece.

O skuteczności procesu wspomagania dzieci w ich rozwoju decyduje nie tyle wymyślna technologia bezpośrednich oddziaływań wychowawczych, ile dyskretne dopingowanie wychowanków do osobistego angażowania się w proces samowychowania, czy samorealizacji, samoaktualizacji lub pracy nad sobą.

Osoba przekonana o słuszności rozumienia wychowania jako procesu wspomagania wychowanków w ich rozwoju społecznym i moralnym, nigdy nie ma pewności, czy jej oddziaływanie wychowawcze okaże się wystarczająco skuteczne. Zdaje sobie bowiem sprawę, że nie ona sama decyduje o powodzeniu własnej działalności wychowawczej i że niemały w tym udział mają też wychowankowie.

Na wychowawcy, zgodnie z takim rozumowaniem wychowania, spoczywa przede wszystkim obowiązek: wchodzenia z młodzieżą w relacje oparte na współpracy i partnerstwie, zachęcania ich do kierowania własnym rozwojem, nieustannego towarzyszenia w ich radościach i smutkach, częstego prowadzenia z nimi otwartych i szczerych rozmów, wspomagania w realizowaniu tkwiących w nich możliwości.

Słowem, wychowanie takie oznacza: wyzwalać, dodawać odwagi, strzec przed ubezwłasnowolnieniem, usuwać wpływy zagrażające naturalnemu i spontanicznemu rozwojowi młodzieży, przygotowywać ich do przyszłego życia przez mobilizację do własnej aktywności, pobudzać ich do zachowań zgodnych z oczekiwaniami społecznymi, zasadami moralności. W tak rozumianym wychowaniu podkreśla się znaczenie współdziałania i współpracy pomiędzy wychowawcą i wychowankiem, a nade wszystko rolę ich wzajemnego porozumiewania się w atmosferze autentycznego partnerstwa i demokratyzmu.

Analiza badań ankietowych przeprowadzonych w VII Liceum Ogólnokształcącym pozwala na sformułowanie wniosku, iż szkoła promuje styl wychowania demokratycznego, wszystkie wymienione działania wychowawcze zmierzają do kreowania wychowania w dialogu. Uczniowie mają prawo posiadania i wyrażania swojego zdania, mają udział w podejmowanych decyzjach szkolnych. Młodzież VII Liceum Ogólnokształcącego prowadzona stylem wychowania demokratycznego przejawia więcej inicjatywy i samodzielności, ma większe poczucie

odpowiedzialności i rozbudzoną ciekawość intelektualną, co się wyraża niejednokrotnie w wielostronnych zainteresowaniach. Można stwierdzić, że VII Liceum Ogólnokształcące pełni wobec uczniów zarówno funkcję dydaktyczną jak również wychowawczą, profilaktyczną i opiekuńczą. Nauczyciele przekazują wiedzę z różnych dziedzin nauki, kształtują postawy wobec ludzi, rzeczy, norm i wartości oraz zaspakajają potrzeby niezbędne dla prawidłowego rozwoju fizycznego i psychospołecznego uczniów.

Badania te pozwalają nakreślić kierunek pracy wychowawczo-profilaktyczny w nowej rzeczywistości edukacyjnej w dobie zbliżających się zmian.

Profil wychowanków

Szkoła nastawia się na pracę z uczniami szkół młodzieżowych. W szkołach tych prowadzone są zajęcia dydaktyczne z uczniami, którzy dysponują intelektualnymi możliwościami predysponującymi ich do ukończenia szkoły średniej i do dalszego kontynuowania nauki. Młodzież zgłasza się do naszej szkoły ze względu na bogatą ofertę edukacyjną, dobrą bazę dydaktyczną, a także życzliwą atmosferę sprzyjającą rozwojowi ucznia.

W dzisiejszych czasach młodzież przeżywa trudności dostosowawcze i wymaga w związku z tym specyficznego postępowania wychowawczego. Trudności te wynikają przede wszystkim z dysfunkcji ich rodzin, z silnej potrzeby samostanowienia i określenia własnej tożsamości, szybkiego tempa życia.

Cele zawarte w programie wychowawczo - profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Cele globalne VII LO jako społeczności wychowawczej.

Uznajemy, że nasza misja polega na kształceniu w naszych wychowankach:

- motywacji i dociekliwości, jako podstawy do pracy nad sobą, odkrywania osobistych możliwości i deficytów;
- motywacji, wiedzy i umiejętności niezbędnych do samodzielnego poszukiwania ważnych dla siebie wartości, ich hierarchizacji i dokonywania wyborów w każdej sytuacji;

- umiejętności określania osobistych potrzeb i interesów oraz ich zaspakajania na zasadzie godzenia dobra własnego z dobrem innych;
- umiejętności konstruktywnego, realistycznego określania osobistych celów życiowych, ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- umiejętności brania na siebie odpowiedzialności za siebie i za efekty swojego postępowania wobec innych;
- szacunku dla dobra wspólnego w społeczności szkoły i innych społecznościach, w których przyjdzie im funkcjonować;
- umiejętności niezbędnych do przygotowania się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i demokratycznym państwie, zgodnie z przekazem tradycji religijnej, kulturowej i poczucie więzi z otoczeniem społecznym;
- umiejętności intrapsychicznych i interpersonalnych, umożliwiających rozpoznawanie i wyrażanie osobistych możliwości, potrzeb, zachowań i postaw w sytuacjach społecznych oraz komunikowania się z innymi ludźmi i ich rozumienia;
- postaw pro społecznych i umiejętności wchodzenia w konstruktywne relacje na terenie szkoły rozumianej jako wspólnota nauczycieli i uczniów.

Cele operacyjne.

W konsekwencji przyjęcia tak sformułowanych celów globalnych, ważnym obszarem pracy wychowawczej jest w VII LO kształcenie konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do wykorzystania zdobywanej w szkole wiedzy i doświadczeń, aby w ten sposób lepiej przygotować uczniów do funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, wymaganych w warunkach współczesnego świata. Oddziaływania wychowawcze społeczności szkolnej powinny stwarzać uczniom warunki do nabywania następujących umiejętności:

- planowania, organizowania i oceniania własnego procesu uczenia się i przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za własną naukę;
- skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach interpersonalnych i społecznych;
- prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę innych ludzi;
- poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji społecznych i wystąpień publicznych;

- efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania w granicach obowiązujących norm;
- konstruktywnego funkcjonowania w sytuacjach konfliktowych, stosowania metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych we własnych środowiskach;
- radzenia sobie w sytuacjach trudnych i problemowych, rozwiązywania problemów w twórczy sposób;
- poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną;

Założenia pracy wychowawczej.

Warunki, jakie musi spełniać szkoła jako środowisko wychowawcze i nauczyciele jako wychowawcy, aby można było realizować nakreślone cele:

Potrzeby, które muszą zostać zauważone, zdiagnozowane i zaspokojone, aby uczniowie mogli korzystać ze szkoły.

Za szczególnie ważne uznajemy potrzeby :

- ✓ bezpieczeństwa;
- ✓ dobrych relacji;
- ✓ aktywności intelektualnej i społecznej;
- ✓ wolności, wolnego wyboru;
- ✓ samoakceptacji
- ✓ dobrego wyboru dalszej drogi życiowej.

Sposób budowania relacji wychowawczych i oddziaływania na uczniów tak, aby sprzyjało to zaspokojeniu tych potrzeb.

Nauczyciele powinni wchodzić z uczniami w relacje, w których:

- będą otwarcie i konstruktywnie ujawniać osobiste emocje i postawy oraz modelować podobną otwartość u uczniów;

- będą dawać uczniom osobistą akceptację, bez względu na to, na ile zgadzają się z ich postawami i wyborami;
- będą dążyć do empatii i rozumienia sytuacji uczniów.

Postawy i umiejętności nauczycieli:

Nauczyciele powinni wychowywać głównie przez modelowanie i oddziaływanie własnymi postawami i zachowaniami oraz przekonywującą prezentacją własnych umiejętności. Oznacza to, że:

- ✓ nauczyciele stawiają wymagania konsekwentnie je egzekwując, dążą do tego, aby uczniowie sami wypracowali osobiste motywacje;
- ✓ są gotowi wspierać uczniów w kłopotach osobistych;
- ✓ są gotowi poświęcać uczniom swój czas i uwagę;
- ✓ w kontakcie z uczniami traktują ich podmiotowo, nie manipulują, nie realizują osobistych potrzeb;
- ✓ są asertywni, tzn. potrafią otwarcie wyrażać wobec uczniów swoje emocje, określać cele, stawiać im granice bez agresji i urażania;

Obszary pracy.

Indywidualna praca wychowawcza z poszczególnymi uczniami:

W przypadku uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych nauczyciele prowadzą z nimi pracę indywidualną, polegającą na:

- ❖ diagnozowaniu wychowanka i ustalaniu indywidualnego planu postępowania opiekuńczego lub korekcyjnego;
- ❖ stałym wspieraniu ucznia w jego bieżących problemach;
- ❖ uzgadnianiu elementów diagnozy i planu postępowania korekcyjnego w różnych formach współpracy z pedagogiem i innymi nauczycielami;
- ❖ ewaluacji pracy indywidualnej z uczniem na superwizjach, spotkaniach zespołu, konsultacjach z pedagogiem i innymi nauczycielami.

Praca wychowawcza z klasą polega na tym, że:

- ❖ wychowawca przeprowadza diagnozę klasy i konsultuje ją z pedagogiem i zespołem wychowawców;
- ❖ na podstawie opracowanej diagnozy przygotowuje plan pracy wychowawczej i profilaktycznej z klasą i uzgadnia jego wykonanie z zespołem wychowawców;
- ❖ realizuje wypracowany plan posługując się następującymi formami:
 - praca nad bieżącymi potrzebami i relacjami w klasie;
 - realizacja programów warsztatowych;
 - wyjazdy i wycieczki klasowe;
 - imprezy klasowe;
 - rozmaite formy udziału klasy w pracach społeczności szkolnej;
 - rozmaite formy udziału klasy w imprezach i uroczystościach szkolnych;

Praca ze społecznością szkolną:

- ❖ konieczna jest obecność i aktywność nauczycieli;
- ❖ konieczny jest systematyczny przegląd wszystkich praw i rozwiązań oraz ich uaktualnianie;
- ❖ ustalenie tematyki projektów w danym roku szkolnym i rozdział zadań dla klas;
- ❖ tworzenie imprez szkolnych, planowanie, omawianie.

Praca z zespołem nauczycielskim:

- ❖ Dyrektor Szkoły przeprowadza diagnozę aktualnego stanu przygotowania kadry do pracy wychowawczej: nauczyciele pracują nad osobistym rozwojem w dziedzinie warsztatu pracy wychowawczej.
- ❖ organizacja pracy zespołowej - spotkania polegające na wymianie informacji, bieżącym planowaniu, diagnozowaniu i analizie pracy wychowawczej wobec poszczególnych klas i uczniów;
- ❖ superwizji;
- ❖ warsztaty szkoleniowe o tematyce ustalonej na bieżąco, zgodnie z pojawiającymi się potrzebami.

Praca z rodzicami

W rezultacie kontaktów nauczycieli ze społecznością rodziców danej klasy:

1. Rodzice będą uzyskiwać aktualne informacje o dotyczących ich sprawach, a w szczególności:
 - pełne i wiarygodne informacje o programie wychowawczo-profilaktycznym, stylu pracy i potrzebach szkoły;
 - informacje o możliwościach aktywnego udziału w życiu szkoły.
2. Zostaną rozpoznane i przeanalizowane potrzeby rodziców w sprawach wychowawczych i profilaktycznych i ich oczekiwania wobec szkoły
3. W wymagających tego przypadkach szkoła wyraża chęć pracy nad problemami wychowawczymi.

W wyniku kontaktów indywidualnych rodziców z nauczycielami :

1. Zostaną określone możliwości współpracy pomiędzy rodzicami, uczniami, wychowawcą i społecznością szkolną.
2. Rodzice uzyskają możliwie pełną informację dotyczącą:
 - funkcjonowania ucznia w szkole, grupie rówieśniczej, w kontakcie z dorosłymi;
 - pracy i wyników ucznia;
 - problemów ucznia i możliwości ich rozwiązania.
3. Nauczyciele uzyskują informację na temat ważnych dla rozwoju ucznia uwarunkowań, jego życia rodzinnego i inne ważne informacje niezbędne do zrozumienia sytuacji ucznia.

Dla zrealizowania wyżej wymienionych celów we wrześniu nauczyciel rozpoczynający pracę wychowawczo-profilaktyczną z klasą spotyka się z rodzicami, prezentuje szkołę, jej program wychowawczo-profilaktyczny i system oceniania oraz wypracowuje kontakt na dalszą współpracę:

- I. Dwa spotkania w semestrze w terminach wyznaczonych przez Dyrektora Szkoły dla całej społeczności rodziców każdej klasy.

- II. Spotkania konsultacyjne z możliwością kontaktu z wszystkimi nauczycielami przedmiotowymi.
- III. W przypadkach wymagających konsultacji nauczyciel - wychowawca jest zobowiązany do podjęcia współpracy z pedagogiem szkolnym.

Standardy szkolne w zakresie działalności wychowawczej:

1. Atmosfera szkoły sprzyja efektywnej pracy.
2. Kadra VII LO posiada kwalifikacje i umiejętności umożliwiające realizację zadań zgodnie z programem wychowawczo-profilaktycznym.
3. Planowanie działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły odbywa się przy statym udziale rodziców.
4. Szkoła promuje swoją pracę wychowawczą i profilaktyczną w społeczności lokalnej.
5. Wszystkie ogólne zadania wychowawcze i profilaktyczne i ich ewaluacja są przedmiotem systematycznej pracy zespołu nauczycielskiego

Przy opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania;

EWALUACJA

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy więc kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. W tym celu na początku roku szkolnego i w trakcie jego trwania należy przeprowadzić wśród uczniów, rodziców i nauczycieli ankiety.

Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji:

- Sprawozdania wychowawców z realizacji Programów Wychowawczo-Profilaktycznych klas;
- Ankieta skierowana do uczniów, dotycząca bezpieczeństwa na terenie szkoły;
- Ankieta skierowana do rodziców, dotycząca osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych dziecka, ze wskazaniem kierunku działań do dalszej pracy oraz kwestionariusz ankiety pozwalający stworzyć **sylwetkę absolwenta** naszej szkoły;
- Ankieta skierowana do nauczycieli, której celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i ewentualnej jego modyfikacji;
- Analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez Pedagogę, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów.
- Analiza dokumentów;
- Obserwacje;
- Wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami;

Program Wychowawczo-profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie
DZIAŁALNOŚĆ NA POZIOMIE KLAS

Działalność wychowawcza	Działalność profilaktyczna	Zadania
1. Sfera fizyczna	1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca	Ukierunkowanie na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych. Poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Organizację turniejów sportowych międzyszkolnych i międzyklasowych; • Udział młodzieży w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych; • Udział w Szkolnym Dniu Sportu; • Udział w zajęciach dotyczących zdrowego stylu życia; • Udział w programach profilaktycznych wg corocznego harmonogramu; • Udział w zajęciach wychowania prorodzinnego;
2. Sfera psychiczna	1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca	Ukierunkowanie na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności. Poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Udział w zajęciach wychowania prorodzinnego; • Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacjach trudnych, współpracy w zespole, samodzielnego rozwiązywania konfliktów ; • Wspieranie działań konstruktywnych, rozwijanie pasji, pomoc w odnalezieniu zdolności; • Udział w kołach zainteresowań, wykładach, seminariach; • Organizowanie i udział w Dniu Języków Obcych; • Udział w konkursach, olimpiadach; • Udział w zajęciach czytelniczych; • Udział w zajęciach profilaktycznych dbających o czynniki chroniące i wskazujących czynniki ryzyka;

<p style="text-align: center;">3. Sfera społeczna</p>	<p>1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca</p>	<p>Ukierunkowanie na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych. Poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział w życiu szkolnym poprzez pracę w Samorządzie Uczniowskim i innych dodatkowych zajęciach związanych z funkcjonowaniem w zespole klasowym; • Udział i organizacja Dni Otwartych Szkoły; • Udział w zajęciach profilaktycznych związanych z dobrą komunikacją, nawiązywaniem przyjaznych relacji; • Udział w zajęciach integracyjnych; • Udział w zajęciach związanych z preorientacją zawodową; • Działalność młodzieży w różnego rodzaju instytucjach pomocowych - działalność wolontariusza; • Zaangażowanie młodzieży w Projekty, różnego rodzaju akcje oraz happeningi; • Udział w lekcjach muzealnych, wycieczkach do miejsc pamięci, spotkaniach z ciekawymi ludźmi.
<p style="text-align: center;">4. Sfera aksjologiczna</p>	<p>1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca</p>	<p>Ukierunkowanie na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia. Poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw patriotyzmu i szacunku dla historii poprzez uczestnictwo, organizację uroczystości szkolnych i państwowych; • Kształtowanie obywatelskich postaw wobec własnego narodu i państwa; • Uczenie odpowiedzialności za losy Ojczyzny; • Udział w zajęciach wychowania prorodzinnego; • Udział w lekcjach religii, organizacja pielgrzymek; • Udział w zajęciach profilaktycznych wskazujących odpowiednie wartości i postawy życiowe.

Program Wychowawczo-profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie
DZIAŁALNOŚĆ NA POZIOMIE NAUCZYCIELI

Działalność wychowawcza	Działalność profilaktyczna	Zadania
1. Sfera fizyczna 2. Sfera psychiczna 3. Sfera społeczna 4. Sfera aksjologiczna	1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z założeniami i głównymi celami programu wychowawczo-profilaktycznego; • W przypadku profilaktyki uniwersalnej - wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka; • W przypadku profilaktyki selektywnej - wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowaną biologicznie są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych; • W przypadku profilaktyki wskazującej - wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne występowanie ryzykownych zachowań; • Udział w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, seminariach, wykładach itp. uzupełniających wiedzę, umiejętności w pracy z młodzieżą i rodzicami.

Program Wychowawczo-profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie
DZIAŁALNOŚĆ NA POZIOMIE RODZICÓW

Działalność wychowawcza	Działalność profilaktyczna	Zadania
1. Sfera fizyczna 2. Sfera psychiczna 3. Sfera społeczna 4. Sfera aksjologiczna	1. Profilaktyka uniwersalna 2. Profilaktyka selektywna 3. Profilaktyka wskazująca	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z założeniami i głównymi celami programu wychowawczo-profilaktycznego; • Udział w programach profilaktycznych; • Udział w regularnych spotkaniach z wychowawcą w szkole; • Indywidualny kontakt z wychowawcą, pedagogiem, Dyrektorem Szkoły; • Udział w życiu szkoły jako drugiego środowiska funkcjonowania swojego dziecka.

USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły.

Dyrektor Szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Za realizację poszczególnych zakresów odpowiedzialni są nauczyciele zadeklarowani, bądź zaproponowani przez Dyrektora Szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.

W każdym roku szkolnym we wrześniu zostanie opracowany harmonogram działań zaplanowanych na dany rok szkolny w formie odrębnego załącznika i dołączony do Programu.

Program Wychowawczo- Profilaktyczny VII Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie

- przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu

- przyjęto uchwałą Rady Rodziców w dniu

- w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim w dniu

Rada Rodziców

Rada Pedagogiczna

Samorząd Uczniowski